

Міністерство освіти і науки України
Інститут української мови НАН України
Інститут мовознавства імені О. О. Потебні НАН України
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Університет Марії Кюрі-Складовської (м. Люблін, Республіка Польща)
Природничо-гуманітарний університет (м. Седльце, Республіка Польща)
Університет імені Адама Міцкевича (м. Познань, Республіка Польща)
Кам'янець-подільський національний університет імені Івана Огієнка
Навчально-науковий інститут української філології та журналістики

Навчально-наукова лабораторія діалектологічних досліджень
Кафедра української мови
Науково-дослідний центр огієнкознавства

ПРОГРАМА
X МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«МОВА, КУЛЬТУРА І СОЦІУМ У ГУМАНІТАРНІЙ
ПАРАДИГМІ»
2–3 листопада 2023 року

Кам'янець-Подільський
2023

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Копилов Сергій Анатолійович – ректор Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, доктор історичних наук, професор

Миронова Світлана Петрівна – проректор з наукової роботи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, доктор педагогічних наук, професор

Коваленко Борис Олексійович – директор навчально-наукового інституту української філології та журналістики Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, доктор філологічних наук, доцент

Беркешук Інна Степанівна – завідувач кафедри української мови Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, кандидат філологічних наук, доцент

Починок Людмила Іванівна – завідувач кафедри історії української літератури та компаративістики Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, кандидат філологічних наук, доцент

Марчук Людмила Миколаївна – завідувач кафедри журналістики Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, доктор філологічних наук, професор

Громик Юрій Васильович – проректор з навчальної роботи та рекрутації Волинського національного університету імені Лесі Українки, кандидат філологічних наук, професор

Попович Анжеліка Станіславівна – доцент кафедри української мови Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, доктор педагогічних наук, доцент

Коваленко Наталія Дмитрівна – вчений секретар, професор кафедри української мови Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, доктор філологічних наук, доцент

Дзюбак Наталія Миколаївна – доцент кафедри української мови Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, кандидат філологічних наук, доцент

Місце проведення: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, вул. Огієнка, 61

Дата проведення: 2–3 листопада 2023 року

Порядок роботи конференції

2 листопада 2023 року

09.30 – 10.00	реєстрація учасників конференції (хол університету, платформа Google Meet), ранкова кава (ауд. 404)
10.00 – 13.00	урочисте відкриття конференції, пленарне засідання (ауд. 208, платформа Google Meet)
13.00 – 13.30	обідня перерва
13.30 – 14.00	екскурсії (музей історії університету, навчально-наукова лабораторія етнології навчально-наукового інституту української філології та журналістики)
14.30 – 17.00	секційні засідання

3 листопада 2023 року

9.30 – 10.00	ранкова кава (ауд. 404)
10.00 – 11.00	підсумки роботи конференції
11.00 – 15.00	екскурсії (історичні місця Кам'янця-Подільського)
15.00	від'їзд учасників конференції

Регламент роботи конференції

Виступ на пленарному засіданні – до 20 хвилин

Виступ на секційному засіданні – до 10 хвилин

Платформа Google Meet

<https://meridian.kpnu.edu.ua/2023/10/30/kh-mizhnarodna-naukova-konferentsiia-mo-va-kultura-i-sotsium-u-humanitarnii-paradyhmi-2/>

2 листопада 2023 року
УРОЧИСТЕ ВІДКРИТТЯ КОНФЕРЕНЦІЇ
10.00 – 10.20

Вступне слово

Беркешук Інна Степанівна, завідувач кафедри української мови, кандидат філологічних наук, доцент.

Вітальне слово

Копилов Сергій Анатолійович, ректор Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, доктор історичних наук, професор.

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

10.20 – 13.00

1. **Корпусний підхід у лінгвокультурологічних дослідженнях: аналіз етнічних стереотипів** – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри прикладної лінгвістики Одеського національного університету імені І. І. Мечникова **Кондратенко Наталія Василівна** (Одеса, Україна).

2. **Рефлексія *or, *ol, *er, *el та *ъr, *ъл, *ьr, *ьl між приголосними в західнополіських і суміжних говірках** – кандидат філологічних наук, професор, проректор з навчальної роботи та рекрутації Волинського національного університету імені Лесі Українки **Громик Юрій Васильович** (Луцьк, Україна).

3. **Паремії про працю у буковинських говірках** – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри сучасної української мови Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича **Руснак Наталія Олександрівна** (м. Чернівці, Україна); кандидат філологічних наук, викладач коледжу Буковинського державного медичного університету **Руснак Юлія Маноліївна** (Чернівці, Україна).

4. **Про концепцію рукопису «Словника українських рибальських найменувань»** – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри української лінгвістики, літератури та методики навчання Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради **Міняйло Роман Вікторович** (Харків, Україна).

5. **Зоометафора як елемент вербалізації гендерних стереотипів в українському художньому дискурсі** – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри журналістики Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка **Марчук Людмила Миколаївна** (Кам'янець-Подільський, Україна).

6. **Бароківі стилізації в романі Юрія Липи «Козаки в Московії»** – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри слов'янського літературознавства Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie **Ігор Набитович** (Люблін, Польща).

7. **Локальна мовна матриця в рукописах М. Коцюбинського** – доктор філологічних наук, доцент, директор навчально-наукового інституту української філології та журналістики, Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка **Коваленко Борис Олексійович** (Кам'янець-Подільський, Україна).

СЕКЦІЙНІ ЗАСІДАННЯ

Секція 1

Мовна ситуація та мовна політика в Україні.

Прикладні сфери мовознавства. Мова засобів масової інформації .

Когнітивний підхід у сучасній філософії науки

(ауд. 406)

Керівник: Марчук Людмила Миколаївна, д. філол. н., професор

Секретар: Шевчук Зореслава Сергіївна, к. філол. н., ст. викладач

1. Явище семантичної трансформації концептів через призму когнітивного підходу в сучасній філософії мови – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри слов'янської філології та загального мовознавства Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка **Дворніцька Наталія Іванівна** (Кам'янець-Подільський, Україна); здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти факультету іноземної філології Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка **Сергушев Дмитро Ігорович** (Кам'янець-Подільський, Україна).

2. Петиція як мовленнєвий жанр українського президентського дискурсу – кандидат філологічних наук, доцент, докторант кафедри прикладної лінгвістики Одеського національного університету імені І. І. Мечникова **Завальська Любов Володимирівна** (Одеса, Україна).

3. Медіалексика української мови періоду війни та її засвоєння шляхом скаффолду – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського **Каленюк Світлана Олександрівна** (Миколаїв, Україна).

4. Тенденції розвитку сучасних медіакритичних ресурсів в Україні – кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри журналістики Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка **Загоруйко Наталія Анатоліївна** (Кам'янець-Подільський, Україна).

5. Мовна толерантність як основа фахової підготовки майбутніх педагогів – кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української мови Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка **Шевчук Зореслава Сергіївна** (Кам'янець-Подільський, Україна).

6. Частковоскорочені аббревіатури у текстах ЗМІ: структура, семантика, функційні особливості – викладач кафедри української і слов'янської філології та журналістики Херсонського державного університету **Попкова Оксана Анатоліївна** (Херсон, Україна).

7. Lingwistyczne spojrzenie na podcasty internetowe - propozycja badawcza – докторант Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie **Poroszevska Dominika** (Częstochowa, Польща).

Секція 2
Соціокультурний аспект лінгвістичних досліджень
(ауд. 408)

Керівник: **Шеремета Наталія Петрівна**, к. філол. н., доцент

Секретар: **Федькова Інга Анатоліївна**, к. філол. н., ст. викладач

1. **Kategorie aksjologiczne współczesnej młodzieży przez pryzmat polskiego slangu** – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри слов'янської філології та загального мовознавства Кам'янець-Подільського університету імені Івана Огієнка **Стахнюк Наталія Олександрівна** (Кам'янець-Подільський, Україна).

2. **Основні тенденції та перспективи розвитку мілітарної лексики в сучасних україномовних ЗМІ** – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри мовної підготовки та соціальних комунікацій факультету соціально-гуманітарних технологій та менеджменту Державного податкового університету **Сукаленко Тетяна Миколаївна** (Київ, Україна); кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови Кам'янець-Подільського університету імені Івана Огієнка **Ладиняк Наталія Богданівна** (Кам'янець-Подільський, Україна)

3. **Вплив соціокультурного контексту на вивчення англійської мови: аналіз культурних розбіжностей у методиках** – кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри іноземних мов Кам'янець-Подільського університету імені Івана Огієнка **Федькова Інга Анатоліївна** (Кам'янець-Подільський, Україна).

4. **«Рідномовність» у контексті національно-патріотичного становлення сучасного українця** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки **Фенко Марія Ярославівна** (м. Луцьк, Україна).

5. **Критерії толерування мови в сучасних європейських реаліях** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Кам'янець-Подільського університету імені Івана Огієнка **Шеремета Наталія Петрівна** (Кам'янець-Подільський, Україна).

Секція 3

Актуальні проблеми української діалектології та історії мови. Фразеологія в лінгвокультурному просторі (ауд. 420)

Керівники: **Коваленко Наталія Дмитрівна**, д. філол. н, доцент

Секретар: **Калішук Юлія Костянтинівна**, аспірантка

1. **Світобачення українців у говіркових фразеологізмах** – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри української мови Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка **Коваленко Наталія Дмитрівна** (Кам'янець-Подільський, Україна).

2. **Шули(я)к: трансформація семантики лексичного архаїзму** – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського **Гороф'янюк Інна Валентинівна** (Вінниця, Україна).

3. **Діалектна специфіка службових частин мови у фольклорних записях В.Гнатюка** – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови та лінгводидактики Волинської національного університету імені Лесі Українки **Грицевич Юрій Васильович** (Луцьк, Україна).

4. **Об'єктивація невербальних засобів моделювання концептів БРЕХУН та LIAR в українській та англійській лінгвокультурах (на матеріалі паремійного фонду)** – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов професійного спрямування Донецького національного університету імені Василя Стуса **Калініченко Віра Ігорівна** (Вінниця, Україна).

5. **Діалектні особливості мови роману Марії Ткачівської «Голос перепілки»** – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови і методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини **Зоя Іванівна Комарова** (Умань, Україна).

6. **Способи номінації в тематичній групі лексики весільного обряду в східноpodільському ареалі** – кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри української мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини **Тищенко Тетяна Миколаївна** (Умань, Україна).

7. **Особливості розмовного стилю мешканців орининського краю: фольклористичний аспект** – кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики, завідувач навчально-наукової лабораторії етнології Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка **Щегельський Валерій Васильович** (Кам'янець-Подільський, Україна).

8. **Актуалізація подільської говірки в прозі Юрія Даценка** – кандидат

філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови та лінгводидактики Волинського національного університету імені Лесі Українки **Яворський Андрій Юрійович** (Луцьк, Україна).

9. **Фразеологізми в східностепових говірках** – аспірантка кафедри української мови та лінгводидактики Волинського національного університету імені Лесі Українки **Каліщук Юлія Костянтинівна** (Луцьк, Україна).

10. **Відображення рис вокалізму східнополіських говірок у фольклорних записах** – аспірант кафедри української мови та лінгводидактики Волинського національного університету імені Лесі Українки **Кобилко Вадим Вікторович** (Луцьк, Україна).

11. **Специфіка дієслівного керування в західнополіських говірках** – аспірант кафедри української мови та лінгводидактики Волинського національного університету імені Лесі Українки **Костусяк Дмитро Миколайович** (Луцьк, Україна).

Секція 4

Лінгвокультурні коди національного дискурсу в синхронії та діяхронії (ауд. 410)

Керівник: **Беркешук Інна Степанівна**, к. філол. н., доцент
Секретар: **Бановська Дар'я Костянтинівна**, аспірантка

1. **Вірш І. Огієнка «Не питає, чого в мене заплакані очі..» як художня структура** – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри слов'янської філології та загального мовознавства Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка **Абрамович Семен Дмитрович** (Кам'янець-Подільський, Україна).

2. **Виразальний потенціал художнього слова в літературі формальних обмежень** – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри журналістики Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка **Волковинський Олександр Сергійович** (Кам'янець-Подільський, Україна); аспірант кафедри історії української літератури та компаративістики Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка **Гнатенко Сергій Олександрович** (Кам'янець-Подільський, Україна).

3. **Лінгвокультуреми роману Марії Матіос «Мами»** – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка **Беркешук Інна Степанівна** (Кам'янець-Подільський, Україна).

4. **Художній переклад як форма рецепції творчості А. Рембо в українській літературі** – кандидат філологічних наук, інженер-дослідник наукової лабораторії «Litt&Arts» Університету Гренобль-Альпи **Волковинська Інна Вікторівна** (Гренобль, Франція).

5. **Семіолінгвістичні аспекти інтерпретації художнього тексту** – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка **Галайбіда Оксана Василівна** (Кам'янець-Подільський, Україна).

6. **Рекурентність як один із основних синтаксично-стильових засобів у побудові текстів** – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Харківського національного університету внутрішніх справ **Гончарук Олег Миколайович** (Кам'янець-Подільський, Україна).

7. **Вербальна репрезентація концепту МИР/FRIEDEN у сучасній українській та німецькій мовах** – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету української й іноземної філології та журналістики Херсонського державного університету **Гоштанар Ірина Вікторівна** (Херсон, Україна).

8. **Концепт ПАТРІОТИЗМ у сучасному політичному дискурсі** – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка **Дзюбак Наталія Миколаївна** (Кам'янець-Подільський, Україна).

9. **Вербалізатори концептів ЖИТТЯ/СМЕРТЬ у поетичній збірці Сергія Жадана «Тамплієри»** – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорій та методик соціально-гуманітарних дисциплін Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка **Місінькевич Олеся Михайлівна** (Хмельницький, Україна).

10. **Вербалізація концепту ЖИТТЯ у романі Марії Матіос «Мами»** – аспірантка кафедри української мови Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка **Прокопів Леся Миколаївна** (Кам'янець-Подільський, Україна).

11. **Етнолінгвістичний погляд на творення мітологом** – аспірантка кафедри української мови Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка **Бановська Дар'я Костянтинівна** (Кам'янець-Подільський, Україна).

Секція 5

Тенденції розвитку сучасної української мови: реалії та перспективи (ауд. 416)

Керівник: **Ладиняк Наталія Богданівна**, к. філол. н., доцент

Секретар: **Кучмак Катерина Ігорівна**, аспірантка

1. **Дієслова-неологізми зі значенням «нищити ворога» у сучасній українській мові: структура, функційне навантаження** – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української і слов'янської філології та журналістики Херсонського державного університету **Олексенко Володимир Павлович** (Херсон, Україна).

2. **Інноваційні процеси творення аксіологічних значень в українській лінгвокультурі: проєкція на антропоніми та їхні похідні** – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології факультету філології, психології та іноземних мов Донецького національного університету імені Василя Стуса **Ковтун Оксана Володимирівна** (Вінниця, Україна).

3. **Система словозміни іменників *pluralia tantum* на -і в сучасній українській мові** – кандидат філологічних наук, професор, професор кафедри української філології та журналістики Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка **Ковтюх Світлана Леонідівна** (Кропивницький, Україна).

4. **Засади термінотворення у працях Івана Огієнка: проєкція в сьогодення української науки** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка **Ладиняк Наталія Богданівна** (Кам'янець-Подільський, Україна).

5. **Морфологічні парадигми власних імен подвійного роду в сучасній українській літературній мові** – аспірантка кафедри української філології та журналістики Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка **Ахмедова Юлія Нодіржонівна** (Кропивницький, Україна).

6. **Проблема фемінітивів у правописі 2019 року** – аспірантка кафедри української мови Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка **Журенко Яна Василівна** (Кам'янець-Подільський, Україна).

7. **Чинники, що визначають морфологічну парадигматику українських власних назв водних об'єктів другої відміни** – аспірантка кафедри української філології та журналістики Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка **Кучмак Катерина Ігорівна** (Кропивницький, Україна).

8. **Проблема визначення системоутворювального чинника в лінгвістиці** – аспірант кафедри української філології та журналістики Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка **Орехов Костянтин Юрійович** (Кропивницький, Україна).

Секція 6

Сучасні аспекти навчання української мови й літератури в закладах загальної середньої та вищої освіти

(ауд. 419)

Керівник: **Попович Анжеліка Станіславівна**, д. пед. н., доцент

Секретар: **Анохіна Ніна Петрівна**, вчитель української мови і літератури

1. **Реалізація позитивних мотиваційних настанов у процесі навчання української мови в 5-9 класах закладів загальної середньої освіти** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу навчання української мови Інституту педагогіки НАН України **Горошкіна Олена Миколаївна** (Київ, Україна).

2. **Особливості вивчення фонетики української мови в закладах загальної середньої освіти під час дистанційного навчання** – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри української мови Київського університету імені Бориса Грінченка **Караман Станіслав Олександрович** (Київ, Україна).

3. **Технологічні аспекти формування майбутнього вчителя-словесника як лінгвокреативної особистості** – доктор філологічних наук, доцент кафедри української мови Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка **Попович Анжеліка Станіславівна** (Кам'янець-Подільський, Україна).

4. **Шляхи застосування прийомів активного слухання та розуміння комунікативних намірів співрозмовника на уроках української мови в 7 класі** – кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри української мови Київського університету імені Бориса Грінченка **Караман Ольга Володимирівна** (Київ, Україна).

5. **Реалізація принципу євроінтеграції у процесі вивчення української літератури в ЗВО** – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри історії української літератури та компаративістики Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка **Починок Людмила Іванівна** (Кам'янець-Подільський, Україна).

6. **Метафоричні асоціативні картки: інноваційні техніки в роботі зі здобувачами освіти з ООП** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки **Мацюк Зоряна Сергіївна** (Луцьк, Україна); кандидат філологічних наук, доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки **Фенко Марія Ярославівна** (Луцьк, Україна).

7. **Вивчення правил орфографії в контексті будови слова: методичні рекомендації викладання української мови учням 6 класу НУШ** – вчитель української мови і літератури Вільховецького ліцею Закупненської ТГ Кам'янець-Подільського району **Анохіна Ніна Петрівна** (Вільхівці, Україна).